

Finanse przedsiębiorstw

Toruń 06.03.2021 r.

NOTATKI DO WYKŁADU

Prowadzonego ze studentami studiów podyplomowych **MBA-Master of Business Administration**

Temat: Finanse przedsiębiorstw-podstawy

Literatura

1. Bień W., 2018, *Zarządzanie finansami przedsiębiorstwa*, Wyd. Difin, Warszawa 2018.
2. Czekaj J., Dresler Z., *Zarządzanie finansami przedsiębiorstw. Podstawy teorii*, PWN, Warszawa 2013.
3. Gmińska R., Jaworski J., *Wstęp do rachunkowości przedsiębiorstw, sprawozdawczość finansowa i ewidencja operacji gospodarczych w przykładach i zadaniach*, Wyd. CeDeWu Warszawa 2019.
4. Mosionek-Schweda M., Tokarski A., Tokarski M., *Pomiar i ocena płynności finansowej podmiotu gospodarczego*, Wyd. CeDeWu, Warszawa 2014.
5. Pomykalska B., Pomykalski P., *Analiza finansowa przedsiębiorstwa*, PWN, Warszawa 2014.
6. Sierpińska M., Jachna T., *Ocena przedsiębiorstwa według standardów światowych*, PWN, Warszawa 2016.
7. Sierpińska M., Wędzki D., *Zarządzanie płynnością finansową w przedsiębiorstwie*, PWN, Warszawa 2010.
8. Szyszko L. (red.), *Finanse przedsiębiorstwa*, PWE, Warszawa 2007.

WSTEP

Jednym z kluczowych warunków prowadzenia działalności gospodarczej oraz rozwoju przedsiębiorstwa jest dostęp do źródeł finansowania. Mają one różnorodny, imponujący wręcz charakter, jednak praktyka gospodarcza stale potwierdza, że możliwości swobodnego doboru kapitału przez przedsiębiorcę są znacznie ograniczone.

Chodzi tu przede wszystkim o źródła zewnętrzne oferowane przez instytucje finansowe, głównie banki. Dotyczy to zarówno kapitału finansującego działalność bieżącą, jak i projekty rozwojowe. W tym pierwszym przypadku problem związany jest w istotnym stopniu z koniecznością utrzymania płynności finansowej, bez której działalność przedsiębiorstwa nie ma racji bytu.

Finanse przedsiębiorstwa to specyficzny obszar finansów zajmujący się decyzjami finansowymi, inwestycyjnymi i operacyjnymi podejmowanymi przez przedsiębiorstwa oraz narzędziami i analizami wspierającymi i pomagającymi podjąć owe decyzje.

Finanse przedsiębiorstwa to wszystkie zjawiska nazywane ekonomicznymi, które są powiązane z gromadzeniem i wydatkowaniem środków pieniężnych na cele związane bezpośrednio z działalnością gospodarczą przedsiębiorstwa. Odpowiednia działalność powinna być prowadzona przez kierownictwo firmy w obszarach związanych z:

- działalnością organizacyjną,
- działalnością decyzyjną,
- działalnością kontrolną

w sferze związanej z finansami, jako że działania te powinny kształtować zjawiska ekonomiczne występujące w przedsiębiorstwie i dodatkowo tworzyć szanse, które dobrze wykorzystane, pozwolą na osiągnięcie najkorzystniejszych wyników działalności tego przedsiębiorstwa.

Część główna :

Finanse przedsiębiorstwa - oznacza zarządzanie finansami przedsiębiorstw. Nazwa przedmiotu Zarządzanie finansami przedsiębiorstwa przyjęta za literaturą zachodnią budzi pewne kontrowersje. Wynikają one tak z wątpliwości treści jak i z zakresu rozpatrywanych w tym przedmiocie zagadnień. Niektórzy autorzy w Polsce

przyjmując nazwę Zarządzanie finansami przedsiębiorstwa starają się odciąć od tradycyjnej nazwy

Finanse przedsiębiorstwa, zwracają przy tym uwagę na fakt, że w podręcznikach tej dyscypliny opisywane są procesy gromadzenia i wydatkowania pieniędzy w nie istniejących już warunkach systemu nakazowo-rozdzielczego. Ponadto argumentem wysuwany na rzecz tej nazwy przedmiotu jest to, że wiedza na temat zarządzania finansami firmy stanowi przede wszystkim pomoc w podejmowaniu decyzji przez praktyków czyli osoby kierujące przedsiębiorstwami, a zatem pożądana jest koncentracja na problemach organizacji i techniki podejmowania decyzji, czasu, ryzyka i kryterium decyzji podejmowanych w przedsiębiorstwach.

Finanse przedsiębiorstwa jako przedmiot można rozważać jako element ogółu zjawisk ekonomicznych, związanych z gromadzeniem i podziałem zasobów pieniężnych, bądź jako element pieniężnego mechanizmu wymiany i podziału wartości rzeczowych i usług. Finanse występują w sferze wymiany i podziału. Ich szczególną cechą różniącą je od innych form jest pieniężny charakter. Do podziału dóbr i usług dochodzi w drodze przepływających się ze sobą przepływów różnych kategorii strumieni pieniężnych.

Występują 4 elementy przepływów:

- 1-Strumień przepływów rynkowych – który charakteryzuje się głównie bezpośrednim związkiem przepływu pieniądza z przepływem dóbr i usług.
- 2-Strumień przepływów transferowych – który polega na przepływie pieniądza bez ekwiwalentu. Występuje tu przepływ w jedną stronę np. zasiłki, renty.
- 3.Przepływ kredytowy - /dochody kredytowe/ będące skutkiem bankowej kreacji pieniądza poprzez udzielenie kredytu.
- 4.Przepływ oszczędności- jest to strumień zdecydowanie różniący się od poprzednich, bo jest to strumień zatrzymywany , a nie jak poprzednie będące w ruchu. Ten strumień zatrzymany nie tworzy strumieni płynących dochodów, ale tworzy on zasoby.

Przepływ pieniądza i tworzenie zasobów odbywają się przez działania określonych podmiotów zarówno osób fizycznych i prawnych, których właściwości pozwalają na ich wyodrębnienie w określone grupy.

Realizowane przez nie procesy i zjawiska finansowe można podzielić na:

- Finanse ludności lub gospodarstw domowych
- Finanse budżetu państwa, samorządów terytorialnych i parabudżetowych
- Finanse ubezpieczeń
- Finanse banków i instytucji kredytowych
- Finanse przedsiębiorstw.

Definiowanie finansów przedsiębiorstw jako części procesów finansowych składających się na finanse gospodarki, a realizowanych przez sektor przedsiębiorstw jest przydatne tak przy prognozowaniu jak też przy analizie makroekonomicznej np. przy badaniu tworzenia i podziału produktu krajowego brutto, badaniu wpływu sektora przedsiębiorstw na kształtowanie tych kategorii i udziału tej grupy podmiotów w ich podziale.

Finanse przedsiębiorstw zasadniczo różnią się od innych dziedzin podstaw finansów.

Cechami finansów przedsiębiorstwa są:

- wiedza stosowana pragmatyczna w odróżnieniu od tamtej, którą traktowano jako czysto teoretyczną.
- Mikroekonomiczny punkt widzenia przy ocenie zjawisk finansowych tzn. punkt widzenia właściciela, a niekiedy zarządzającego.
- Ograniczenie zakresu badań do wyodrębnionej sfery działalności jednostki tzn. wydzielenie tej gospodarki od gospodarstwa domowego np. przedmiotem rozważań nie będzie gospodarka chłopska, gdzie brak jest wyraźnego rozgraniczenia między warsztatem pracy a gospodarstwem domowym.
- Identyfikacja zjawisk finansowych w przedsiębiorstwie i w jego otoczeniu.
- Badania wpływu regulacji prawnych na podstawy przedsiębiorcy.
- Treść, metody i sposoby oceny gospodarki finansowej przedsiębiorstwa.

Finanse przedsiębiorstwa to opis i analiza mechanizmu finansowego przedsiębiorstwa, zarządzanie zaś to sfera decyzji tak bieżących jak rozwojowych, podejmowanych przy użyciu odpowiednich narzędzi.

Pojęcie gospodarki finansowej:

Gospodarką finansową nazywamy czynności polegające na racjonalnym uruchamianiu strumieni pieniężnych oraz ich osiadaniu czyli tworzeniu oszczędności z uwzględnieniem opłacalności związanej z unieruchomieniem pewnego większego lub mniejszego zasoby pieniędzy.

Gospodarkę finansową można rozumieć jako mechanizm ciągłego odpowiednio zorganizowanego procesu gromadzenia przychodów i dochodów oraz realizacji wydatków. Oznacza to że w toku funkcjonowania gospodarki finansowej mamy do czynienia z występowaniem zespołu różnego typu rozliczeń.

Rozliczeniem będzie pozyskiwanie kapitału własnego i obcego, realizowanie na podstawie prowadzonego rachunku opłacalności i dostępności źródeł finansowania, wydatki przeznaczone na inwestycje o charakterze rzeczowym i finansowym, zakup surowców, wypłaty wynagrodzeń pracowniczych, świadczenia podatkowe. Wyodrębnione tu przykładowo tytuły rozliczeń oparte są na kryterium przedmiotowym.

Według kryterium podmiotowego można dokonywać podziału na:

- rozliczenia z pracownikami
- rozliczenia z bankami, budżetem, instytucjami ubezpieczeniowymi
- rozliczenia z kontrahentami
- rozliczenia z giełdą papierów wartościowych.

Gospodarka finansowa – to prowadzenie nieustającej działalności w sferze operacji pieniężnej. Nie można jej rozpatrywać statycznie – jest ona działaniem, co oznacza konieczność dynamicznego rozpatrywania w ciągłym ruchu – zmienności przepływów pieniężnych.

Prowadzenie gospodarki finansowej oznacza więc nie tylko samo uzyskiwanie i wydatkowanie pieniędzy, lecz również programowanie tych działań w krótkim i długim czasie oraz ich analizę i ocenę w celu kształtowania na tej podstawie przyszłych decyzji.

Gospodarka finansowa grupuje w sobie szereg czynności:

- poprzedzających ruch pieniądza – przygotowanie operacji pieniężnych obsługujących
- pożądane przez przedsiębiorcę procesy (ich prognozowanie, przewidywanie czy też
- planowanie oraz podejmowanie decyzji z uwzględnieniem dwóch czynników czasu i ryzyka.

Czynności związanych z rzeczywistą realizacją operacji pieniężnych.

Czynności polegających na zapisie operacji finansowych mających miejsce w przeszłości, analizie przebiegu zaistniałych zjawisk finansowych i na wnioskowaniu, które służy ukształtowaniu tych zjawisk w przyszłości, a więc ułatwia podejmowanie decyzji w sferze rzeczowego i finansowego zarządzania przedsiębiorstwem.

Procesy zachodzące w gospodarce finansowej przedsiębiorstwa można przedstawić jako działania występujące w 3 fazach:

- Faza przygotowania
- Faza realizacji
- Faza ewidencji, analizy i wnioskowania.

Gospodarka finansowa a cele przedsiębiorstwa:

Ogólnym celem przedsiębiorstwa jest realizowanie zamierzeń czy też zadań stawianych przed przedsiębiorstwem przez jego właściciela. Cechą charakterystyczną każdego przedsiębiorstwa jest cel zarobkowy, uzyskanie nadwyżki ekonomicznej wyrażonej w pieniądzu jako pewnej nadwyżki finansowej w stosunku do wyłożonego kapitału.

Patrząc na cel prywatnego przedsiębiorstwa jednoosobowego to jego celem jest otrzymanie nadwyżki służącej do pokrycia potrzeb konsumpcyjnych właściciela i ewentualnie do pokrycia potrzeb rozwojowych. Podobnie celem takim w spółkach akcyjnych może wydawać się osiągnięcie nadwyżki która zagwarantuje zapłacenie dywidend akcjonariuszom spółki.

W praktyce Walne Zgromadzenie często rezygnuje z wypłaty dywidendy kierując się motywem rozwojowym.

W przypadku przedsiębiorstwa samorządowego to takim celem, może być także uzyskanie nadwyżki. Ten cel przedsiębiorstwa zmienia się w zależności od form

własności przedsiębiorstwa, od form organizacyjno-prawnych, od typu zarządzania przedsiębiorstwem.

Można sformułować cel przedsiębiorstwa – jako dążenie do uzyskania wzrostu efektywności, rozumianej jako stosunek pożądanej kategorii nadwyżki do zaangażowanego kapitału. Zwiększenie tej efektywności nie jest możliwe w nieskończoność bez zmiany warunków na rynku, bez rozwoju przedsiębiorstwa i powiększenia jego wartości.

Celem działalności przedsiębiorstwa – jest uzyskanie efektywności sprzyjającej interesowi zarobkowemu właścicieli, wzrostowi wartości przedsiębiorstwa i tym celom powinna być podporządkowana jego gospodarka w tym także gospodarka finansowa.

Wartość przedsiębiorstwa to nie tylko księgowy wycena jego majątku lecz również takie elementy jak: jego pozycja na rynku, możliwości pozyskiwania kapitałów, opinia w bankach i wśród kontrahentów. Jest to część rynkowa tego przedsiębiorstwa, która o tą część niematerialną różni się od tej księgowej wartości.

Gospodarka finansowa powinna sprzyjać wzrostowi nadwyżki finansowej, ale i realizacji inwestycji rzeczowych, które nie zawsze idą w parze z powiększeniem bieżącego wyniku finansowego, powinna przyczyniać się do inwestycji finansowych, które w perspektywie posłużą zwiększeniu efektywności.

Kryteria oceny gospodarki finansowej:

Gospodarka finansowa powinna być prowadzona racjonalnie. Na tą racjonalność można rozpatrywać w dwóch płaszczyznach:

- płaszczyzna zewnętrzna
- płaszczyzna wewnętrzna.

Płaszczyzna zewnętrzna – to całość gospodarki przedsiębiorstwa w tym także gospodarki finansowej.

Płaszczyzna wewnętrzna – to gospodarka finansowa, ale rozpatrywana w sposób izolowany jakby wyjęta z całości działań przedsiębiorstwa.

Racjonalność czynności ujmowanych w skali zewnętrznej jest mierzona wpływem na maksymalizację nadwyżki finansowej w przedsiębiorstwie. Nadwyżka

finansowa oraz pomnażanie wartości przedsiębiorstwa stanowią podstawę oceny zarówno gospodarki finansowej, jak też całości efektów działalności przedsiębiorstwa.

Podział na płaszczyznę zewnętrzną i wewnętrzną dokonywany jest po to żeby można było sformułować kryteria oceny tej gospodarki samej czyli wyjętej z całej gospodarki.

Kryteria oceny gospodarki finansowej opierającej się na samej gospodarce.

Kryteriami oceny gospodarki finansowej rozpatrywanej w sposób izolowany są:

-zachowanie płynności finansowej co oznacza zdolność do terminowego regulowania wszelkich zobowiązań

-obniżka kosztów finansowych – trzeba patrzeć na to kryterium w sposób racjonalny czyli obniżyć te koszty, które mają istotne znaczenie, ale nie spowodują ujemnych skutków. Polega to na tym że nie można za wszelką cenę obniżyć kosztów np. reklama bo może to spowodować wpłynięcie na popyt towarów.

-pożądaną obniżkę kosztów mogą przede wszystkim umożliwić tanie obce źródła finansowania, dotyczy to m.in. kredytów i pożyczek bankowych, długoterminowych pożyczek typu obligacyjnego oraz krótkoterminowych np. w postaci kredytu towarowego. Tu kwestią oceny jest m.in. porównanie opłacalności zastosowania, a także dostępności własnych i obcych źródeł finansowania.

W odniesieniu do własnych źródeł finansowania, w zależności od formy własności i formy organizacyjno-prawnej istnieje możliwość korzystania z różnych form dopływu kapitału własnego.

Efektywna gospodarka finansowa to taka, która umożliwia rozwój przedsiębiorstwa przy możliwie najniższych kosztach finansowych.

Jak się ma nasza gospodarka finansowa do systemu gospodarczego i systemu finansowego.

Gospodarka finansowa przedsiębiorstwa funkcjonuje w ramach systemu gospodarki rynkowej, w której istnieją i działają różne instytucje, właściwe dla tego sposobu gospodarowania, a więc rynek pieniężny i kapitałowy z charakterystycznymi dla nich przedmiotami obrotu /różnymi rodzajami papierów wartościowych/ i instytucjami: giełdą papierów wartościowych, biurami maklerskimi, brokerskimi, rozbudowanym systemem bankowym, pozabankowymi instytucjami pośrednictwa

finansowego /np. kasy oszczędnościowo-budowlane, kredyty hipoteczne, fundusze powiernicze/.

Prowadzenie gospodarki finansowej określane jest przez system prawno-finansowy państwa. Określają ten system następujące narzędzia:

-kodeks handlowy

-kodeks cywilny

-system finansowy w tym podatkowy i bankowo-kredytowy.

Funkcjonowanie gospodarki finansowej przedsiębiorstw zależy w dużym stopniu od form ich własności i form prawno-organizacyjnych i typów zarządzania. Wszystkie te elementy mają istotny wpływ na zakres, formy, zasady i źródła finansowania oraz podział wyników tworzą więc swoiste ramy funkcjonowania gospodarki finansowej przedsiębiorstwa.

Procesy przepływów pieniądza poza regulacjami wynikającymi z rynku i rządzących na nim praw, podlegają regulacjom państwa w postaci zasad, norm prawnych, organizacyjnych i instytucji ściśle związanych z finansami.

System finansowy – określamy jako zespół norm prawnych, zasad organizacyjnych i szeroko rozumianych instytucji, służących wykonywaniu funkcji finansów rozdzielczej i stymulacyjnej

i regulowaniu przez władze państwowe i samorządowe zjawisk finansowych.

Przez normy prawne określa się tu głównie przepisy z zakresu prawa gospodarczego i finansowego, zasady organizacyjne stanowią przede wszystkim w formach i trybie regulacji procesów finansowych, zaś instytucje to zarówno podmiotowe i przedmiotowe rozwiązania i konstrukcje służące regulacji zjawisk finansowych. Instytucje o charakterze podmiotowym to Urząd Skarbowy, a przedmiotowym rozwiązaniem jest podatek.

Ryzyko i niepewność działalności przedsiębiorstwa:

Nieodłącznym elementem każdej instytucji jest ryzyko i niepewność, gdyż nie możliwe jest ustalenie w sposób pewny jak kształtują się poszczególne czynniki stanowiące podstawę obecnej decyzji. Im dłuższego czasu dotyczy podejmowana decyzja przez przedsiębiorcę tym ryzyko z nią związane jest większe.

W konsekwencji możemy powiedzieć, że obecnie podjęta decyzja może okazać się niewłaściwa i przynieść w przyszłości mniejsze korzyści od przewidywanych przy podejmowaniu decyzji, więc może przedsiębiorca uzyskać mniejszy przychód, mniejszy dochód lub też w ostateczności może nie uzyskać żadnych korzyści lub może ponieść stratę.

Ryzyko występuje wtedy kiedy podejmujący decyzję nie może przewidzieć z całkowitą pewnością płaszczyzny zdarzeń, zna natomiast nie tylko różne efekty podjętej decyzji, lecz także prawdopodobieństwo powiązane z każdym z wyników.

Ryzykiem nazywamy statystyczne prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia losowego o charakterze negatywnym dla dotkniętego w nim podmiotu.

Ryzyko występuje wtedy gdy to prawdopodobieństwo zawiera się od 0 do 1.

Pojęciem ryzyka określa się sytuację w której co najmniej jeden z elementów składających się na nią nie jest znany, ale znane jest prawdopodobieństwo jego wystąpienia.

Jeśli ten parametr jest źle oszacowany lub pominięty to wynik decyzji może być katastrofalny. Natomiast niepewność występuje wtedy, kiedy podejmujący decyzje wie, iż wszystkie dopuszczalne zdarzenia i wyniki są możliwe, ale nie jest możliwe określenie prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia losowego.

Niepewność jest więc nie policzalna, brak jest więc pewnych parametrów statystycznych dla oszacowania możliwości powstania zdarzenia losowego. Dotyczy to zdarzeń pojedynczych i nietypowych.

Źródła występowania ryzyka to czynniki :

- makroekonomiczne – czynniki niezależne od przedsiębiorcy i przedsiębiorstwa
- mikroekonomiczne – związane z sektorem w którym działa przedsiębiorstwo oraz charakterystyczne dla przedsiębiorstwa.

Do czynników makroekonomicznych można zaliczyć:

- niekorzystna koniunktura kraju
- występowanie zjawisk inflacyjnych
- zmiany sytuacji rynkowej
- zmiany polityki fiskalnej i monetarnej

- zmiana ogólnej sytuacji ekonomicznej i społecznej kraju
- ograniczenie zdolności do inwestowania.
- zmiany w stosunkach z zagranicą
- polityka przyjęta przez bank
- wzrost kosztów obcych źródeł finansowania
- niestabilny lub nieskuteczny system prawny.

Do czynników mikroekonomicznych można zaliczyć:

- zmiany struktury organizacyjnej i własnościowej
- nieodpowiednie proporcje źródła finansowania majątku
- postępująca dekapitalizacja majątku i narastające zacofanie konkurencji
- niekorzystna struktura majątku przedsiębiorstwa niewłaściwe decyzje dotyczące zarządzania przedsiębiorstwem.

Zakres oddziaływania czynników makroekonomicznych na wielkość ryzyka przy podejmowaniu decyzji może przedsiębiorstwo ograniczyć poprzez:

- rzetelną analizę koniunktury gospodarczej
- wykorzystanie bieżących informacji dotyczących szeroko rozumianej polityki - gospodarczej i społecznej
- obserwacja rozwoju stosunków z zagranicą.

W przypadku wystąpienia i utrzymania się karty ożywienia i rozkwitu w gospodarce wszystkie podejmowane przez przedsiębiorstwo decyzje, powinny przynieść oczekiwane rezultaty.

Natomiast gdy zaczynają się pojawiać oznaki kryzysu prowadzącego do przedłużającej się recesji zmniejsza się również ryzyko podejmowanych decyzji. Ponieważ następuje szybka do końca nie dająca się z góry przewidzieć zmiana warunków funkcjonowania.

Przedsiębiorca może zmniejszyć wielkość ryzyka występującego przy podejmowaniu decyzji gdy :

- będzie uwzględniał opinię ekspertów
- utworzy w przedsiębiorstwie rezerwy na pokrycie skutków niepomyślnych decyzji
- skorzysta z usług towarzystw ubezpieczeniowych.

Najbardziej ogólny podział ryzyka pozwala wyróżnić dwa jego rodzaje:

Ryzyko właściwe – funkcjonuje na zasadach prawa wielkich liczb, są to pożary, klęski itp.

Ryzyko subiektywne – związane jest z niedoskonałością człowieka, subiektywnie oceniającego prawdopodobieństwo wystąpienia określonych zjawisk.

Jeżeli za kryterium przyjmimy przedmiot ryzyka czego ono dotyczy to możemy podzielić ryzyko na następujące rodzaje:

- ryzyko inwestycyjne
- ryzyko transakcyjne
- ryzyko kredytowe
- ryzyko papieru wartościowego
- ryzyko kursu walutowego
- ryzyko stopu procentowej
- ryzyko płynności.

Jeżeli przyjmimy za kryterium rodzaj ryzyka to możemy wymienić ryzyko:

- ryzyko gospodarcze
- ryzyko polityczne
- ryzyko rynkowe, handlu zagranicznego
- ryzyko bankowe.

Przy uwzględnieniu zakresu oddziaływania ryzyka można wyodrębnić ryzyko:

- ryzyko powszechne
- ryzyko dotyczące sektora lub gałęzi
- ryzyko przedsiębiorstwa.

W każdym przedsięwzięciu wyróżniamy dwa rodzaje ryzyka:

- ryzyko operacyjne
- ryzyko finansowe.

Ryzyko operacyjne – wiąże się z możliwością aktywnego oddziaływania na cenę, sprzedaż, koszty. Istotna jest struktura majątku którym dysponuje dane przedsiębiorstwo. Jeżeli w tym majątku przedsiębiorstwa wzrasta udział majątku trwałego to wzrasta również ryzyko operacyjne prowadzonej działalności

Ryzyko finansowe - zależy przede wszystkim od udziału funduszy obcych w finansowaniu majątku przedsiębiorstwa. Im większy jest ten udział tym wyższe jest ryzyko.

Wzrost udziału kapitałów obcych w finansowaniu przedsiębiorstwa może spowodować wzrost rentowności jego kapitału własnego, ponad rentowność kapitału ogółem w przedsiębiorstwie i to zjawisko nazywa się efektem działania dźwigni finansowej.

Natomiast zazwyczaj nadmierny udział funduszy obcych w finansowaniu przedsiębiorstwa może doprowadzić do braku płynności finansowej w przedsiębiorstwie, a więc może spowodować brak zdolności do terminowego regulowania zobowiązań wobec swoich kontrahentów.

Jeżeli przedsiębiorca podejmuje przedsięwzięcie któremu towarzyszy wyższe ryzyko to spodziewa się również większych korzyści, ale musi wziąć pod uwagę, że w przypadku niepowodzenia poniesiona strata może okazać się znacznie większa.

Każdy przedsiębiorca podejmując wszelkie swoje działania stara się opierać na 2 podstawowych kryteriach:

- uzyskać maksymalne korzyści dla przedsiębiorstwa przy danym poziomie ryzyka.
- albo pragnie utrzymać dany poziom korzyści ponosząc jak najmniejsze ryzyko.

Przychody przedsiębiorstwa

Pozostałe przychody operacyjne są to te przychody, które są nie związane bezpośrednio z działalnością przedsiębiorstwa do tej grupy przychodów zaliczamy należne przedsiębiorstwu kwoty, które nie są związane z działalnością podstawową a dotyczą różnych tytułów.

Pozostałe przychody operacyjne są to te wszystkie przychody, które przedsiębiorstwo uzyskuje poza przychodami z podstawowej działalności.

Tych przychodów jest 7 należące do pozostałych przychodów operacyjnych:

- Przychody ze sprzedaży bądź wpływy z likwidacji środków trwałych
- Przychody powstające w przedsiębiorstwie w wyniku likwidacji rezerw.
- Przychód wielkości uznanego zobowiązania, który został nam darowany.
- Przychody z tytułu przedawnionych bądź umorzonych zobowiązań.

- Przychód związany z aktualizacją czyli wzrost wartości posiadanych zapasów.
- Kary, odszkodowania, grzywny – otrzymane przez przedsiębiorstwo.
- Otrzymane przez przedsiębiorstwo dotacje, subwencje, dopłaty.
- Otrzymane przez przedsiębiorstwo nieodpłatne jakieś składniki majątkowe, czy też inne środki , które przedsiębiorstwo uzyska.

Trzecia grupa przychodów, które uzyskują przedsiębiorstwa są to przychody finansowe – obejmują one kwoty należne przedsiębiorstwu z tytułu gromadzonych operacji finansowych.

Przychody tego typu uzyskują te przedsiębiorstwa, które dokonały poprzednio odpowiednich inwestycji finansowych.

1. grupa są to należności z tytułu posiadanych przez przedsiębiorstwo udziałów w innych podmiotach gospodarczych.
2. grupa naliczony procent od powierzonych innym przedsiębiorstwom środków.
- 3.mogą to być środki w postaci pożyczek, które pożyczylimy czy nasze środki na rachunkach bankowych.

Ten naliczony % od powierzonych środków pieniężnych komuś to stanowi przychód finansowy.

4.do tej grupy przychodów finansowych zaliczamy również zyski przedsiębiorstwa w tym sprzedaży posiadanych papierów wartościowych.

Dodatknie różnice kursowe, tego typu przychód osiągają przedsiębiorstwa, które dokonują transakcji międzynarodowych. Nasi przedsiębiorcy, którzy eksportują to dla nich dodatnie różnice powstają wtedy gdy kurs waluty krajowej w stosunku do tej waluty kontrahenta spada.

Majątek przedsiębiorstwa

Przedsiębiorstwo żeby mogło funkcjonować musi posiadać pewny majątek jest to majątek trwały. Jest konsekwencją ruchu określonego ruchu środków. Majątek trwały stanowią składniki majątkowe o długotrwałym okresie użytkowania na ogół zużywające się w procesach gospodarczych.

Majątek przedsiębiorstwa dzieli się na:

- majątek trwały
- majątek obrotowy.

Cechą charakterystyczną majątku trwałego jest to że jest wykorzystywany jest przez okres dłuższy niż 1 rok. Majątek trwały można sklasyfikować według funkcji, które pełnią rolę w procesach gospodarczych.

Można wyodrębnić 4 podstawowe grupy majątku trwałego:

- rzeczowy majątek trwały
- wartości niematerialne i prawne
- finansowy majątek trwały
- należności długoterminowe.

Rzeczowy majątek trwały – jest sumą wartości obiektów stanowiących własność lub współwłasność danej jednostki w postaci nieruchomości /np. budowle/, maszyny, środki transportu, oraz inne kompletne i zdatne do użytkowania obiekty pod warunkiem że ich okres użytkowania jest dłuższy niż 1 rok.

Wartości niematerialne i prawne – są to nabyte prawa majątkowe, nadające się do gospodarczego wykorzystania, w tym prawo do wieczystego użytkowania gruntu, prawo do projektów, wynalazków itp.. Są to wszelkiego rodzaju prawa te wartości które stanowią nabyte prawa majątkowe, które można nabyć jak i sprzedać.

Do nich należą także koszty organizacji poniesione przy założeniu przedsiębiorstwa lub przy późniejszym rozszerzeniu przedsiębiorstwa.

Co to są za koszty. Są to koszty organizacyjne związane z wydatkami nad doradztwem, opłaty skarbowe, tworzą one wydatki związane z utworzeniem przedsiębiorstwa.

Kolejną wartością niematerialną i prawną jest wartość firmy – firma A kupuje firmę B w momencie kupowania musi zapłacić kwotę, kupując przejmuje majątek ale także zobowiązania firmy pozytywne i negatywne. Na wartości niematerialne i prawne składają się koszty zakończonych prac rozwojowych, przez które rozumie się badania, które przedsiębiorstwo prowadziło w celu wytworzenia nowych pomysłów .

Finansowy majątek trwały - są to udziały w obcych podmiotach, są to udziały długoterminowe, pożyczki długoterminowe i długoterminowe papiery wartościowe. Obligacje, weksle.

Należności długoterminowe – są to należności których termin wymagalności jest większy od 1 roku. Są to należności w stosunku do kontrahentów, będą wymagalne po upływie 1 roku.

Na majątek trwały przedsiębiorstwa składają się środki trwałe, które przedsiębiorstwo:

- zakupiło
- wytworzyło, przebudowało i zmodernizowało
- otrzymało bezpłatnie w formie darowizny, spadku lub w inny nieodpłatny sposób
- przyjęto w formie aportu /wkład niepieniężny/ od udziałowców, akcjonariuszy lub wspólnika
- użytkuje w oparciu o umowę najmu, dzierżawy lub leasingu.

Żeby można było ten środek trwały wliczyć do majątku trzeba dokonać wyceny. Taką wycenę stanowi wartość początkowa środka trwałego. Ta wartość początkowa w zależności od tych różnych form pozyskania środków trwałych jest różna.

Więc wartość początkowa dla nowych środków trwałych wykorzystywanych w procesach gospodarczych zalicza się do majątku trwałego w wysokości rzeczywistej ceny nabycia, bądź według kosztów poniesionych na wytworzenie tego środka. Jeśli dokonaliśmy wytworzenia, przeróbki to wyceniamy go według kosztu rzeczywistego /przebudowy, modernizacji/ .

Gdy chodzi o środki trwałe, ale używane przez przedsiębiorstwo które przedsiębiorstwo zakupuje to wtedy te środki trwałe zakupione ich wartość ustalamy według rzeczywistej ceny zakupu, przy czym ta rzeczywista cena jest powiększona o koszty transportu. Gdy środki trwałe zostały uzyskane przez przedsiębiorstwo nieodpłatnie to wartość ich ustalamy według ceny rynkowej w dniu otrzymania tego środka.

Gdy przedsiębiorstwo dostanie środki trwałe w postaci aportu, to wtedy cenę ustala się indywidualnie przez osobę która wniosła ten aport, przy czym ta cena nie może wyższa od ceny rynkowej.

Wszystkie te środki ulegają zużyciu i przenoszą tą swoją wartość na wyprodukowane przez siebie wyroby. Jednocześnie tracą one na wartości

początkowej. Zużycie tych środków trwałych może mieć różny charakter zarówno zużycia fizycznego i zużycia ekonomicznego.

Zużycie fizyczne środków trwałych – polega na zamianie ich początkowych właściwości pod wpływem ich użytkowania oraz pod wpływem czynników zewnętrznych.

Są dwa powody zużycia fizycznego środków trwałych:

- fizyczne zużycie – poprzez jego użytkowanie
- poprzez oddziaływanie innych składników zewnętrznych.

Zużycie ekonomiczne środków trwałych tzw. zużycie moralne – polega na tym, że tracą środki trwałe te wartości jeszcze przed ich fizycznym zużyciem. Czyli fizycznie ten środek trwały jest jeszcze dobry ale traci na wartości ze względów innych.

Te względy mogą być różnego typu dotyczą one głównie różnych postępów technicznych, ze względu na wysokie tempo postępu technicznego poprzez tworzenie nowych linii produkcyjnych.

Zmierzają to wszystko do tego, że przedsiębiorstwo musi tymi środkami bardzo racjonalnie gospodarować, czyli powinno zabezpieczać się przed nadmiernym zużywaniem się tych środków, czyli dokonywać pewnej reprodukcji częściowej.

Gdy dokonujemy reprodukcji całkowitej czyli zamieniamy zużyty środek trwały czyli ten nowy produkt jest lepszy, wydajny.

Umorzeniem – nazywamy jest to proces zmniejszenia się wartości początkowej środka trwałego, wynikający z tego zużycia fizycznego i ekonomicznego.

Ten sam proces zmniejszania się wartości trwałych poprzez przenoszenie tego zużycia w koszty na wyprodukowane wyroby jest nazywany amortyzacją.

Umorzenie – jest to okresowe korygowanie wartości początkowej środka trwałego o wartość ich zużycia.

Amortyzacja środków trwałych.

Amortyzacja to wyrażony w formie pieniężnej stopniowy ubytek środka trwałego na skutek ich użytkowania, zaliczany w koszty produkcji.

Amortyzacja stanowi także instrument z jednej strony ta amortyzacja obciąża koszty, a z drugiej strony jest narzędziem gromadzenia zasobów finansowych.

Funkcje amortyzacji:

- funkcja umorzeniowa – która polega na korekcie wartości początkowej środka trwałego przy uwzględnieniu zużycia fizycznego i ekonomicznego.
- Funkcja kosztowa – która polega na obciążeniu kosztów przedsiębiorstwa kwotą wyliczonej amortyzacji.
- Funkcja finansowa – która polega na gromadzeniu funduszy pieniężnych przeznaczonych na reprodukcję środków trwałych.

W praktyce stosowane są 4 grupy metod amortyzacji środków trwałych:

- metoda naturalna
- metoda czasowa
- metoda specjalna
- metoda jednorazowego odpisu.

Występują 4 sposoby ustalenia cen wartości początkowej środka trwałego:

- cena nabycia
- koszt wytworzenia
- wartość rynkowa
- indywidualne ustalenie wartości początkowej /aport/.

Stawka wyliczania przy metodzie naturalnej:

$$A = W/Pp \times Pwt$$

A – stawka odpisu amortyzacji

W – wartość początkowa środka trwałego

Pp – planowana wielkość produkcji w całym okresie użytkowania środka trwałego.

Przedsiębiorstwa najczęściej stosują czasowe metody naliczania odpisów amortyzacji.

Metoda czasowa dzieli się na:

- metoda liniowa – jest ona najprostsza i najczęściej stosowana i jest ona zalecana przez przepisy podatkowe.
- metoda degresywna
- metoda malejących wartości bieżącej
- metoda zmodyfikowana
- metoda wykorzystująca sumę lat użytkowania

-metoda progresywna – rzadko stosowana.

Metoda liniowa – polega na tym, że przez cały okres użytkowania danego środka trwałego, odpisy są jednakowe, równomiernie rozkładają się koszty.

Stawkę amortyzacji rocznej można obliczyć:

$$A = W_p/t$$

A – roczna stawka odpisu amortyzacji

W_p – wartość początkowa środka trwałego

t – czas

albo

$$A = A\% \times W_p$$

A% - stopa odpisu amortyzacyjnego którą można obliczyć:

$$A\% = 100\%/t$$

Przykład:

Przedsiębiorstwo Zet zakupiło maszynę o wartości początkowej 10.000 i okresie użytkowania 8lat. Roczna stawka odpisu amortyzacyjnego wyniesie:

$$A = 10.000/8 = 1.250$$

$$A\% = 100\%/8 = 12,5\%$$

$$A = 12,5\% \times 10.000 = 1.250$$

Roczna stawka odpisu amortyzacji przy zastosowaniu metody liniowej będzie co rok przez 8 lat wynosiła 1.250 zł. Odpis roczny będzie zawsze taki sam.

Metoda degresywna – tym się różni od metody liniowej – zmienia się co roku stawka odpisu amortyzacji. Cechą charakterystyczną metody degresywnej jest to że w 1 roku użytkowania odpis jest jak największy w miarę upływu użytkowania odpisy maleją. Stawkę amortyzacji rocznej przy metodzie malejącej wartości bieżącej można liczyć:

$$A = A\% \times W_b/100\%$$

A% - stopa amortyzacji

W_b – wartość bieżąca środka trwałego, która stanowi różnicę pomiędzy wartością początkową tego środka, a zakumulowaną wartością rat umorzeniowych.

Przykład 1:

Przedsiębiorstwo Zet kupiło maszyny o wartości 10.000 o okresie użytkowania 8 lat.
Stopa odpisu amortyzacji wynosi 30%.

-1 rok 30% od 10.000 = 3.000

-2 rok 30% od (10.000 – 3.000) = 2.100

LATA	STAWKA AMORTYZACJI	ZAKUMULOWAN A AMORTYZACJA	WARTOŚĆ BIEŻĄCA
0			10000,00
1	3000,00	3000,00	7000,00
2	2100,00	5100,00	4900,00
3	1470,00	6570,00	3430,00
4	1029,00	7599,00	2401,00
5	720,30	8319,30	1680,70
6	504,20	8823,50	1176,50
7	353,00	9176,50	823,50
8	247,00	9423,50	756,50

W Polsce stosuje się zmodyfikowaną metodę wartości malejącej bieżącej środka trwałego. Przy metodzie liniowej odpis był stały (1250) modyfikacja tej metody malejącej wartości bieżącej polega na tym, iż do czasu, kiedy w tej metodzie stawka jest mniejsza od stawki stosowanej przy metodzie liniowej, to w tym momencie zastępujemy metodą malejącej wartości bieżącej metodą liniową. Robimy to wtedy gdy stawka jest mniejsza od metody liniowej.

W metodzie malejącej wartości bieżącej w ostatnim roku ta maszyna powinna się zmodyfikować. Wadą tej metody jest to, że zawsze zostaje jakaś wartość bieżąca środka trwałego.

W metodzie zmodyfikowanej stosujemy 2 metody. W 1 etapie stosujemy metodę malejącej wartości bieżącej, a w momencie, kiedy stawka jest mniejsza od stawki liczonej metodą liniową to w miejsce malejącej wartości bieżącej wprowadzamy metodę liniową. Charakterystyczne jest to jeśli zastosujemy modyfikację łączącą te 2 metody to okres amortyzacji zmniejsza się.

Przykład 2:

Przedsiębiorstwo Z kupiło maszynę o wartości początkowej 10.000, okres użytkowania 8 lat. Oblicz stawkę amortyzacji metodą zmodyfikowaną wiedząc, że stopa odpisu amortyzacyjnego wyniosła 1250.

LATA	STAWKA AMORTYZACJI	ZAKUMULOWANE INWESTYCJE	WARTOŚĆ BIEŻĄCA
0			10000
1	3000	3000	7000
2	2100	5100	4900
3	1470	6570	3430
4	1250	7820	2180
5	1250	9070	930
6	930	10000	-
7			
8			

Uzyskaliśmy skrócenie okresu amortyzowania o 2 lata, w ten sposób utworzyliśmy metodę amortyzacji przyśpieszonej środka trwałego. Istotną sprawą jest to, że ta nasza amortyzacja, która spełnia funkcję kosztową jest kosztem, bo nie jest związana z wydatkiem. Zaliczenie kosztów zużywania środków trwałych w koszty działalności jest konieczne. Bo ten koszt jest dla nas środkiem, który odprowadzamy na nasz rachunek i gromadzimy w ten sposób fundusz.

Ten fundusz na danym rachunku jest naszą wartością, służącą do odtworzenia tych używanych środków trwałych jak też może być użytkowana na inwestycje.

Przykład 3: /metody wyliczenia stawki amortyzacyjnej 3 metoda degresywna/.

Przedsiębiorstwo Z kupiło maszynę o wartości 10.000, okres użytkowania 8 lat. Należy obliczyć roczną stawkę amortyzacji.

$$S = 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8 = 36$$

$$S = 8 * (8 + 1) / 2 = 36$$

$$\text{Rok 1 } A_1 = 8 + (1 - 1) / 36 = 8 / 36$$

$$8/36 * 10.000 = 2222,20$$

$$\text{Rok 2 } A_2 = 8 + (1 - 2)/36 = 7/36$$

$$7/36 * 10000 = 1944,40$$

Metoda wykorzystująca sumę lat użytkowania /metoda degresywna/ - przy tej metodzie zamiast stawki amortyzacyjnej / wyrażonej w %/, funkcję stawki amortyzacyjnej pełni ułamek. Ułamek ten jest stosowany w mianowniku przez sumę lat użytkowania (1 + 2 + do 8). W liczniku są lata użytkowania, ale ustawione w kierunku odwrotnym, od największej do najmniejszej. Od tego ułamku tworzymy odpis amortyzacyjny. Stawka amortyzacji a 1 roku jest najwyższa, a z roku na rok maleje.

Dla wszystkich metod amortyzacji cechą charakterystyczną niezależnie od tego jaką metodę stosujemy suma lat użytkowania suma zawsze będzie taka sama. Będzie ona stanowiła wartość początkową środka trwałego /wartość nominalna/.

LATA	STOPA AMORTYZACJI	PODSTAWA AMORTYZACJI	KWOTA ROCZNA AMORTYZACJI
1	8/36	10.000	2222,20
2	7/36	10.000	1944,40
3	6/36	10.000	1666,70
4	5/36	10.000	1388,90
5	4/36	10.000	1111,10
6	3/36	10.000	833,30
7	2/36	10.000	555,60
8	1/36	10.000	277,80
			10.000

Metody czasowe liczenia amortyzacji.

-metoda liniowa

-metoda degresywna

-progresywna

Metoda progresywna – jest odwrotnością metody degresywnej. Na początku użytkowania środka trwałego przy metodzie progresywnej odpis jest jak najmniejszy, a potem z roku na rok maleje. Jest ona bardzo rzadko stosowana.

Ta metoda nie mówi, że trzeba ją stosować, bo z roku na rok odpisy amortyzacyjne nam rosną, to w momencie gdy maszyna jest złodem to odpis amortyzacyjny będzie największy.

Z punktu widzenia ekonomicznego jest to metoda nie najlepsza do wykorzystania, ale jednak się ją czasami wykorzystuje.

Ma ona 1 podłoże występuje wtedy gdy przedsiębiorstwo zaciągnęło kredyt i raty spłaty kredytu w banku są tak ustalone w wysokości najwyższe to dobrze jest stosować tą metodę.

Metody specjalne /grupa metod czasowych amortyzacji środków trwałych

- metoda szacunkowa wyliczania stawki amortyzacji
- metoda kosztów likwidacyjnych lub wymiany
- metoda grupowa amortyzacji
- metoda jednorazowego odpisu.

Są to środki trwałe, których wartość wynosi 2500 lub mniej i ulega zmianie. Do tych środków trwałych przedsiębiorca może zastosować metodę jednorazowego odpisu, polega ona na tym, że kupuje środek trwały i zaliczamy całą jego wartość w koszty. Możemy to zrobić, ale nie musimy /określa to prawo podatkowe/.

Z reguły przedsiębiorcy korzystają z tej metody bo jest istotna wartość pieniądza w czasie.

Podstawowym problemem jest to jak przedsiębiorca patrzy i co chce maksymalizować czy w danym momencie chce maksymalizować zysk wynik finansowy, czy chce maksymalizować możliwość odtworzenia używanych przez siebie majątku trwałego.

Szybsze amortyzowanie powoduje takie konsekwencje.

Wolniejsze powoduje, iż wynik finansowy ma wyższy w stosunku do poprzedniej koncepcji i szybszy mamy odpływ pieniędzy.

Niezależnie od lat amortyzowania środka trwałego metody amortyzowania, suma odpisu jest zawsze taka sama. Wybór metod, stawek odpisów amortyzacji od środka trwałego jest dowolny, ale tylko z punktu widzenia sprawozdawstwa, natomiast z punktu widzenia przepisów prawa zalecana jest metoda liniowa. Przy jej

zastosowaniu państwo ma stały dopływ środków. Ustawodawca dopuszcza oprócz metody liniowej metodę zmodyfikowaną lub przyśpieszoną.

Metoda przyśpieszona jest stosowana zarówno liniowej jak i zmodyfikowanej. W niektórych regionach ustawodawca określa wskaźniki, gdzie można tę stawkę odpisu amortyzacyjnego z liniową powiększać 2, 3-krotnie. Dotyczy to albo regionu albo specyficznych grup środków trwałych.

Najwyższe te współczynniki przyśpieszenia dotyczą takich środków, które ze względu na bezpieczeństwo muszą być nie zawodne i muszą mieć przyśpieszony odpis amortyzacji.

Majątek obrotowy i jego struktura.

To wszystko co w przedsiębiorstwie jest wykorzystywane, co jest niezbędne dla prowadzenia jego działalności gospodarczej, a nie zostało zaliczone do tych wszystkich grup przy omawianiu majątku trwałego.

Te wszystkie środki, które przedsiębiorstwo posiada zamierza spieniężyć, sprzedać w ciągu 1 cyklu gospodarczego, ale jest to rok obrachunkowy. W niektórych przedsiębiorstwach ten cykl gospodarczy będzie trwał 4 lata czyli 4 razy dokona się ruch okrężny, a wszystkie środki, które zostały wykorzystane w ciągu 1 roku są to środki obrotowe.

Środki obrotowe w przedsiębiorstwie w sposób ciągły dokonują ruchu okrężnego, przechodząc przez 3 fazy /zaopatrzenia, produkcji, zbytu/.

W zależności od tego w jakim dziale te środki obrotowe występują, w zależności od miejsca, charakteru przedsiębiorstwa, różna będzie struktura środków obrotowych w danym przedsiębiorstwie.

Większości w przedsiębiorstwie można wyodrębnić 5 podstawowych grup środków obrotowych. Są to:

- zapasy
- należności i roszczenia
- papiery wartościowe przeznaczone do obrotu
- środki pieniężne
- należności przyszłych okresów.

Zapasy – do nich można zaliczyć zapasy materiałowe, zapasy produkcyjne, towary.

Zapasy materiałowe w skład tej grupy wchodzi:

- materiały podstawowe
- materiały pomocnicze
- opakowania
- części urządzeń środków trwałych, które nie były zaliczone do środków trwałych

Zapasy produkcyjne:

- produkcja w toku – są to środki obrotowe, które fizycznie w procesie produkcji są -- przekształcone, w tej fazie produkcji jeszcze nie opuściły.
- półfabrykaty – są to te wyroby, które zakończyły jakiś proces obróbki, stanowią jakąś całość, ale nie jest ta całość przeznaczona na sprzedaż, to nie jest ten produkt finalny.
- jest to produkt, który przechodzi z jednego działu do drugiego.
- wyroby gotowe – jest to produkt finalny, końcowy dla przedsiębiorstwa.

Towary tym się różnią od wyrobów gotowych, że wyroby gotowe to my wytwarzamy, natomiast towary – to my kupujemy, nie wytwarzamy ich tylko kupujemy.

Należności i roszczenia;

Należności - występują wtedy kiedy jest rozbieżność w czasie między momentem sprzedaży naszych wyrobów gotowych, a momentem zapłaty fizycznej nam za te wyroby. Kiedy my sprzedajemy i otrzymujemy zapłatę to nie występuje należność.

Roszczenie – wtedy kiedy nasz kontrahent, odbiorca ma zastrzeżenie co do części albo całości tej naszej należności to wtedy nasza należność zmienia się w roszczenie.

Z jakiego tytułu mogą być należności między innymi:

- należności z tytułu dostaw i usług
- należności z tytułu podatków
- należności z tytułu dotacji
- należności z tytułu dotacji
- należności z tytułu podatków
- należności od zakładania różnych spraw.

Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu – do tej grupy zaliczmy te składniki majątku obrotowego, które przedsiębiorstwo zakupiło z zamiarem odsprzedania w ciągu roku są to; akcje obce, obligacje obce.

Środki pieniężne – do tej grupy można zaliczyć:

- pieniądze w kasie
- środki na rachunku bankowym
- czeki
- weksle płatne w ciągu 3 miesięcy od daty wystawienia
- metale szlachetne które nie zostały zaliczone do rzeczowych składników majątku obrotowego.

Nakłady przyszłych okresów – są to wydatki niezbędne do funkcjonowania danego przedsiębiorstwa, dotyczą dłuższego okresu są to:

- wydatki związane z reportażem
- wydatki związane z reklamą
- wydatki za czynsz płatny z góry.

Chcąc dokonać analizy struktury środków obrotowych udziału poszczególnych grup w całości tego majątku możemy powiedzieć, że ta struktura ten udział poszczególnych grup w całości zależy od różnych czynników, zależy od rodzaju i charakteru działalności, inaczej to wygląda w przedsiębiorstwie produkcyjnym, w przedsiębiorstwie budowlanym.

Na ta strukturę również wpływa to, czy dane przedsiębiorstwo jest zasobne a jakieś środki i czy ma swobodę do wykorzystania tych środków. Kolejnym czynnikiem jest lokalizacja przedsiębiorstwa jest to czynnik, który określa nam tę strukturę. Poprzez patrzenie i analizę tej struktury, możemy powiedzieć o tym, że u nas jest prawidłowa gospodarka w zakresie środków obrotowych.

Aby można było dokonać pełnej analizy struktury to niezbędną wielkością jest czas. Jak te środki obrotowe się przekształcają w danym cyklu obrotowym. Ta szybkość tych przemian czyli przejścia od fazy zaopatrzenia do fazy zbytu jest czynnikiem istotnym w racjonalnej gospodarce obrotowej.

Istnieją 3 wielkości od której uzależniona jest ta nasza struktura:

- wielkością jest to rozmiar i rodzaj działalności

- umiejętność gospodarowania naszym majątkiem
- szybkość obiegu tych środków obrotowych, wykorzystywanych w działalności gospodarczej.

Pożyczka

Przez umowę pożyczki rozumiemy taką umowę, w której dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy.

Kredyt – według prawa bankowego przez umowę kredytową bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie określoną kwotę środków pieniężnych, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, czyli do zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w umownym terminie spłaty oraz do zapłaty prowizji od przyznanego kredytu.

Umowa kredytowa powinna być zawarta na piśmie i określać w szczególności:

- kwotę kredytu
- termin spłaty kredytu
- wysokość oprocentowania
- zakres uprawnień w banku związanych z wykorzystaniem kredytu
- prawne zabezpieczenia kredytu
- termin postawienia do dyspozycji kredytobiorcy środków pieniężnych.

Różnice pomiędzy umową pożyczki, a umową kredytu:

-w drodze umowy pożyczki pieniężnej następuje przeniesienie wartości pieniędzy, natomiast w przypadku umowy kredytu bankowego, bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy określoną ilość środków pieniężnych w postaci bezgotówkowego pieniądza bankowego.

Umowa pożyczki reguluje postanowienie kodeksu cywilnego, do umowy kredytu odnosi się prawo bankowe.

Kredyt udzielany jest na konkretne cele podane przez kredytobiorcę we wniosku kredytowym i potwierdzone następnie w umowie kredytowej, przy pożyczce nie jest wymagany taki warunek.

Wykorzystanie kredytu następuje na warunkach i zasadach ustalonych w umowie kredytowej ten warunek nie musi dotyczyć pożyczki.

Bank ma prawo do kontroli wykorzystania kredytu przez cały okres jego trwania w sytuacjach gdy kredyt został wykorzystany niezgodnie z celem i warunkami umowy kredytowej może wypowiedzieć umowę kredytową.

W przypadku pożyczki nie stosuje się przepisu upoważniającego bank do wypowiedzenia umowy przed terminem płatności, jeżeli przez klienta nie zostały dotrzymane istotne warunki umowy.

Umowa kredytowa zawierana jest zawsze na piśmie, nie ma natomiast takiego wymogu przy umowie pożyczki.

Umowa kredytu jest umową odpłatną bank pobiera od przyznanego kredytu prowizje przygotowawczą, a od kredytu wykorzystanego odsetki, pożyczka może być odpłatna oraz nieodpłatna.

Rodzaje kredytów według kryteriów:

kryterium czasu:

- krótkoterminowe
- średnioterminowe
- długoterminowe

kryterium formy:

- towarowy
- pieniężny

kryterium przeznaczenia:

- obrotowe /eksploatacyjne/
- inwestycyjne

kryterium sposobu zabezpieczenia

- lombardowe
- hipoteczne

kryterium metody kredytowania

- w rachunku bieżącym /otwartym, konto korent/
- w rachunku kredytowym
- akceptacyjne

-leasing /jako specyficzna forma/

kryterium kredytodawcy

-bankowy

-dostawcy, kupiecki

-odbiorcy

kryterium waluty kredytu

-złotówkowy

-dewizowy.

Kredyty obrotowe – są udzielane na finansowanie bieżących potrzeb przedsiębiorstw. Związane jest to z zaopatrzeniem, produkcją i sprzedażą oraz z procesem rozliczeń pieniężnych.

Kredyty inwestycyjne – są udzielane na przedsięwzięcia mające na celu trwałe zwiększenie majątku przedsiębiorstwa. Mogą być przeznaczone na finansowanie projektów, licencji, wartości niematerialnych udziałów i akcji / są to wartości finansowe/.

Kredyt w rachunku bieżącym - / powinny to być kredyty dla firm dużych i dobrych/. Poprzez udzielenie kredytu w rachunku bieżącym bank daje kredytobiorcy upoważnienie do przekroczenia salda na jego rachunku bieżącym do wysokości limitu przyznanego w umowie kredytowej.

Wykorzystanie tego kredytu następuje w drodze realizacji płatności w ciężar otwartego wydzielonego rachunku kredytowego. Kredyt ten udzielany jest jako kredyt odnawialny tzn. każdy wpływ na rachunek bieżący powoduje jednocześnie odnowienie się o kwotę dokonanej wpłaty limitu kredytowego, który może być wielokrotnie przez kredytobiorcę wykorzystany, aż do wygaśnięcia umowy kredytowej.

Kredyt w rachunku kredytowym – uruchomienie kredytu w rachunku kredytowym następuje przez otwarcie dla kredytobiorcy wydzielonego rachunku kredytowego służącego do ewidencjonowania stanu zadłużenia z tytułu wykorzystanego kredytu.

Kredyt ten może przybrać następujące formy:

-kredyt na sfinansowanie jakiejś określonej transakcji

-linia kredytowa odnawialna lub nieodnawialna

-kredyt na wymagalne zobowiązania

-kredyt na sfinansowanie należności.

Podstawowe procedury kredytowe:

-wybór banku

-złożenie wniosku kredytowego wraz z wymaganymi przez bank załącznikami

-ocena zdolności kredytowej

-podjęcie decyzji kredytowej

-zawarcie umowy o udzielenie kredytu

-wykorzystanie kredytu

-spłata kredytu.

Wybór banku – koszty związane z obsługą /oprocentowanie, prowizje/, pozycje banku, ile czasu trwa załatwianie formalności, prawne zabezpieczenia, możliwości kredytowe w banku, oferta kredytu danego banku.

Złożenie wniosku kredytowego:

Informacje zawarte w wniosku kredytowym:

-nazwa firmy ubiegającej się o kredyt, NIP, regon, siedziba, numer statystyczny

-przeznaczenie kredytu

-termin kredytu

-prawne zabezpieczenia kredytobiorcy

-zdolność kredytowa przedsiębiorstwa – bada bank.

Załączniki:

-dokument określający status prawny przedsiębiorstwa /wypis z rejestru handlowego, adres, wysokość kapitału, umowa spółki/, regon, NIP

-zaświadczenia o regulowaniu zobowiązań podatkowych i innych np. ZUS opinie banków oraz innych instytucji finansowych współpracujących z przedsiębiorstwem ubiegającym się o kredyt.

-Dokumenty własności i dzierżawy obiektów

-Umowy zawarte z partnerami handlowymi

-Dokumenty dotyczące prawnego zabezpieczenia kredytu /wypis z księgi wieczystej/

- Wycena nieruchomości
- Polisy ubezpieczeniowe
- Dokumenty finansowe /sprawozdania finansowe przedsiębiorstwa: bilans, rachunek - zysków i strat, przepływ pieniądza cash-flow/.

Ocena zdolności kredytowej.

Zdolność kredytowa – to możliwość spłaty zaciągniętego kredytu wraz z odsetkami w umownych terminach spłaty.

Zdolność kredytowa polega / są trzy etapy?:

I etap

- weryfikacja posiadanych materiałów i informacji
- wyjaśnienie nasuwających się wątpliwości uzyskiwane z innych instytucji opinii o - przedsiębiorstwie i dokonanie inspekcji w siedzibie przedsiębiorstwa.

II etap

- ocena formalno-prawna podmiotu i jego działalności, polega ona na poznaniu firmy - pod względem jej formy prawnej
- sprawdzenie możliwości podejmowania czynności prawnych i zakresu oraz - charakteru zaciąganych zobowiązań.

III etap

- analiza ekonomiczno-finansowa przedsiębiorstwa
- analiza sprawozdań finansowych /bilans – struktura majątkowa i kapitałowa, - rachunek wyników – przychody i koszty, sprawdzenie wyniku operacyjnego, wyniku nad działalnością gospodarczą/
- analiza wskaźnikowa
- wskaźnik zyskowności /zysk operacyjny, zysk netto/
- wskaźnik płynności finansowej – jest to zdolność do obsługi
- wskaźnik sprawności działania
- /wskaźnik rotacji/
- wskaźnik wiarygodności kredytowej.
- analiza SWOT.

Analiza SWOT – to zestawienie słabych i mocnych stron firmy z jej szansami i zagrożeniami wynikającymi ze strony otoczenia czyli zewnętrznych uwarunkowań funkcjonowania firmy.

Wykonanie kredytu:

W wyniku korzystania z kredytu kredytobiorca ponosi następujące koszty:
odsetki z wykorzystanego kredytu prowizje:

- prowizja przygotowawcza jest płacona od kwoty przyznanego kredytu
- prowizja od zaangażowania – liczona od salda niewykorzystanej części kredytu.
- Prowizja rekompensacyjna – wynikająca z przedterminowej spłaty kredytu bez uprzedniego zawiadomienia banku
- Prowizja pobierana od aneksów do umów kredytowych w związku ze zmianą warunków kredytowania.

.....